

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici Štev. 6 — Telefon uredništva Štev. 50 — Telefon upravnštva Štev. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Brez moči.

Socialna demokracija ima v svojem programu nekaj lepih načel, ki so imela na trpeče množice veliko privlačno moč in so budila simpatije zanjo tudi v drugih slojih. Eno teh načel bi bilo njeno protimilitaristično in protimperialistično stališče ter njeno načelo internacionalizma in bratstva vseh narodov sveta. Toda ta lepa načela socialne demokracije so se o prvi preizkušnji izkazala kot gola fraza, kot varljiv napis za povsem drugačno vsebino. Ob vojni trombi se je internacionalno pregrinjalo socialističnega templja pretrgalo od vrha do tal in nemški, francoski in angleški imperializem ni imel gorenejših pristašev in pomočnikov od svojih socialističnih demokratov. Rdeča internacionala se je razklala — da ne vpoštevamo podrobnejše cepitve — v glavnem v dva tabora: v komunistični in socialpatriotični. Kako je komunistični tabor v svoji objavljeni deli želil Rusiji že po par mesecih zajadral v najhujši militarizem in imperializem, kako malo bratstva je kazal nasproti manjšim in slabejšim narodom okoli sebe, smo videli in še vidimo vsi.

Drugi tabor — socialpatrioti — je tekom dveh let — vsaj tam, kjer se je vdeleževal vlade, kakor v osrednjih in nasledstvenih državah in zlasti tudi v Jugoslaviji pogazil sploh vsa svoja načela in hlapčevsko služil ne le imperializmu, ampak tudi neposredno kapitalizmu. Delavstvo je začelo izpregledavati in se buniti, razkol in razcep je šel v nedogled. Socialpatriotične voditelje je postalo strah, da ne bi končno ostali brez vsake armade. Začeli so misliti, kako bi obnovili svojo notranjo moč nad masami. Tu se je pokazala kot prva potreba, obnovitev internacionalne temeljem prvotnih načel. In res so se te dni sešli na Dunaju zastopniki raznih večalimanj socialpatriotičnih strank, da zvarijo novo socialistično internacionalo. Toda to je bilo žalostno zborovanje, ki je le še bolj dokazalo notranjo nemoč soc. demokracije. Njena temeljna načela ne morejo več zediniti niti najožjih somišljenikov in voditeljev marksističnega gibanja. To nam pričata naslednja dva pripetljaja:

Angleški zastopnik na dunajski konferenci Wallhead je ostro govoril proti nasilnemu miru entente in njenemu imperializmu. Rekel je: »Narodom je malo pomagano, ako namesto nemškega militarizma stopi nov militarizem, gospodstvo vojaškega gosposkega razreda na francoskem. Kakor ne bi bilo ljubo, da bi nemški marinizem gosposodoval nad morjem, tako malo moremo želeti, da si to gospodstvo osvoji marinizem Velike Britanije, Združenih držav in Japonske. Zato je dolžnost delavskega gibanja, da pove izkoriščanim masam vseh dežel, da je imperializem njihov skupni sovražnik in da je njihova najvažnejša dolžnost, da ustanove proti temu skupnemu sovražniku enotno fronto.«

Človek bi rekel, da bodo našle te besede vsaj na konferenci, ki ustvarja novo delavsko internacionalo, nedeljeno odobravanje. A temu ni bilo tako. Francoski delegati so se čutili za francoski imperializem užaljene in so hoteli zapustiti zborovanje! Treba jih je bilo lepo prositi za oprostitev in obljubiti, da se »narodno čustvovanje« posameznih delegatov ne bo več žalilo. In ta »internationala« naj vodi boj proti svetovnemu imperializmu in militarizmu?!

Pa še en pripetljaj je značilen za popolno nemoč socialističnih načel nad najožjimi socialističnimi krogi. Koncem neke seje je dr. Adler na ljubo Poljakom in na njihovo zahtevo podal izjavo, da so ukrajinski delegati med vdeležence konference razdelili tiskovine, katerih vsebina je Poljakom neljuba. Izjavlja, da konferenca in njeno vodstvo nista v nobeni zvezi s temi tiskovinami. Taka je mednarodnost in »bratstvo vseh narodov« socialpatriotične internacionalne, kadar treba načelo izpremeniti v dejanje.

Socialna demokracija je svojo notranjo moč izčrpala, njena zgodovinska naloga je končana. Vse trezno misleče delavstvo mora to spoznati in ji okreniti hrbet. Socialna demokracija mora tudi na zunaj postati to, kar je notranje že davno: bojna postojanka židovske internacionalne proti blagobiti krščanskih narodov. Tej internacionalni delavstvu ne sme več dajati priprave.

Izgredi fašistov v Trstu se nadaljujejo.

Oborožen odpor delavstva.

Ljubljana, 2. marca. V torek popoldne se je zbrala večja trupa fašistov in odšla v Narodni dom pri Sv. Ivanu. Tu so razbili in demolerali gostilniške prostore in čitalnico, vendar niso zažgali. — Zvečer pa so ti junaki udri v prostore podružnice Ljubljanske kreditne banke, ki so jo že lansko leto počastili s svojim obiskom. Razdejali so vso opravo v notranjosti in s tem povzročili ogromno škodo. Policija jih v njihovem patriotičnem delu seveda ni motila. V ulici Sv. Marka se nahaja ladjedelnica »Stabilimento tecnico.« Večina v njih zaposlenih delavcev je komunistična. Ko so prišli včeraj zjutraj na delo, so napadli stražo in ji pobrali orožje. Nato so zaborikadrali vse dohode in zažgali na več mestih. Med orožniki, ki so hoteli izsiliti dohod ognjegascem in delavci se je vnela prava bitka. Ko se je ogenj razširil na vse objekte, da ga ni bilo mogoče

udušiti, so se delavci umaknili. Ladjedelnica je popolnoma zgorela. Škoda znaša čez 30 milijonov lir. Oblasti so aretirale nad 200 delavcev.

Mesto je bilo celo noč in je še danes brez elektrike in brez plina. List ni izšel nobeden. Med ljudstvom vlada velike razburjenje in nemir, ker se čujejo govorice o novih pripravah fašistov za nova »podjetja«. Mesto samo nudi neobičajno sliko; večina trgovin je zaprtih, tramvaj ne vozi in na ulicah je videti le malo ljudi. — Mir pred nevihto.

Tudi iz drugih krajev prihajajo vesti o divjanju fašistov. V Postojno jih je prišlo danes večje število. Razbili so izložbe in napise na več slovenskih trgovinah.

Italijanska vlada gleda vse to mirno in ne ukrene ničesar proti fašistom, ker so oni »patriotje« in državotvorni element, katerega delovanje naj ohrani državo in nje ugled.

Novi deželni predsednik.

Te dni je gospod dr. Vilko Baltič nastopil svoje mesto kot deželni predsednik. Povdarili smo že, da ga bomo sodili po njegovih delih. Osebnost mu nočemo očitati ničesar. Morda je prišel celo v Ljubljano v dobrem namenu. Morda se celo sploh ne zaveda ne, kako vlogo mu je prisodila dvojica, ki danes izvaja diktaturo nad našim ljudstvom, dvojica: Pribičević in dr. Žerjav. Če se novi gospod deželni predsednik, ki je prvi podkralj na Slovenskem, tega še ne zaveda, mu bo to osebno le v čast.

Toda našo ljudstvo svojega novega podkralja, ki naj izvaja nad njim absolutične naklepe znane dvojice, ne bo presojalo po njegovih osebnih vrlinah ali nevrinah, marveč po sistemu, ki ga je spravil na to mesto. Ta sistem pa je plod kapitalistično-svobodomiselnih kliki, ki na Slovenskem obstoji iz samih ostankov. Politični ostanki s pomočjo belgrajskih centralistov vzdržujejo nad našim ljudstvom ta sistem, katerega orodje je postal gospod dr. Vilko Baltič.

V tem oziru je po našem mnenju podal pravilno izjavo posl. Sušnik v seji ustavnega odbora dne 14. februarja, ko je dejal:

»Na vsak način je parlamentarno, da vlada večina. Ne more pa biti demokratično, če bi sedaj vladala v Sloveniji stranka, ki ima samo tri poslance. Od teh je enega dobila v Ljubljani s količnikom, dva pa samo po ostanku. Ta dva poslanc nista prišla v konstituanto ne po milosti božji, ne po volji naroda, ampak samo po milosti ostanka. To ne bi bilo pravično in demokratično.«

Mi zahtevamo takega deželnega predsednika, kakršnega hoče ljudstvo. Mi nočemo, da bi k nam prihajali Gesslerji in komisariji. Mi poznamo samo enega komisarija, in to je — volja ljudstva.«

Za gospoda dr. Baltiča, ki najbrže ni voljan igrati vloge Gesslerjevega — klobuka, je ta njegov položaj malo častljivi. Dejstvo danes je, da je on eksponent ostankarske liberalno-kapitalistične kliki med slovenskim ljudstvom; dejstvo je, da je on danes predstavnik birokratično-kapitalističnega centralizma, ki ga slovensko ljudstvo odklanja; dejstvo je, da je danes gosp. dr. Baltič podkralj na Slovenskem — po imenu, v resnici pa pašuje tod dr. Žerjav s Pribičevićem, skrit za Gesslerjev — klobuk.

Po teh dejstvih presoja slovensko delavno ljudstvo danes novega deželnega predsednika. Od njegovih bodočih del bo odvisno, ali se bo ta sodba spremenila njemu v prid. Naše ljudstvo nikdar ni in ne bo pozabilo vsiljenih diktatorjev, ki so ga vladali ali ki ga mislijo vladati z biči in škorpjoni. Vsi taki diktatorji so prešli in izgili v pozabljene, od njih je ostal le neprijeten spomin. Naj gospod dr. Baltič misli na to ter naj ve, da bo to ljudstvo ostalo, ko njega in njegovih dosedanjih političnih gospodarjev že davno več ne bo!

Francosko poročilo o Kussiji.

LDU Helsingsfors, 2. marca. (Havas) Protibolševiški pokret se je pričel najbrže v torek. Ustaši so se po krvavi borbi v pe-

tek polastili Vasiljevega Ostrova. Pri tem je bilo 40 maksimalistov ranjenih, 200 pa ujetih. Potrjuje se, da se bolševiške čete branile poseči vmes in da je bilo vsled tega pozvano vojaštvo iz Karelje, naj koraka proti Petrogradu. Nezadovoljnost delavcev in pomanjkanje živil je tudi v Moskvi dovedlo do nemirov, vendar pa se je mir vzpostavil, čeprav vlada tamkaj med delavci velika nezadovoljnost.

Razvoj strokovnih organizacij v Avstriji.

Dunaj, 26. februarja 1921.

Volitve v delavsko in meščansko zbornico na Dunaju so prinesle krščanskim strokovnim organizacijam dokaj lep uspeh. Volivne številke niso še v celoti znane, znani pa so naslednji uspehi: Na Dunaju je dobila krščanska strokovna organizacija v skupini industrijskih in obrtnih delavcev 5500 glasov in tri mandate, v skupini nameščencev pa 7700 glasov in tri mandate. Socialne demokrate je ta uspeh krščanskih socialcev vidno presenetil, še bolj začudeno pa bodo gledali, ko bodo videli zaključek krščanskih strokovnih zvez. Le-te štejejo danes že nad 100.000 članov, ki so razdeljeni po posameznih skupinah tako-le: Zveza nameščencev 8000, stavbeni delavci 900, oblačilni delavci 3000, rudarji 1500, železničarji 6200, cestni železničarji 1900, tovarniški in transportni delavci 3500, brivci 100, gostilničarji 1200, grafična centralna zveza 2200, služkinje 6000, domače delavke 2000, lesni delavci 4000, bolniški strežniki 2500, kmetijski delavci v Nižnji Avstriji 4000, kmetijski delavci v Zgornji Avstriji 28.000, ljudski in meščanski učitelji 1200, srednješolski učitelji 600, kovinski delavci 3000, živilski delavci 500, poštna strokovna organizacija 6000, tobačni delavci 2000, predilni delavci 3500, usnjarski delavci 800, cestni delavci 1700, hišniki 8000, bramborska zveza (kršč. voj. strok. org.) 1000 članov. Ako se pomisli, da so šteje krščanske strokovne organizacije v Avstriji še na zadnjem kongresu le 50.000 članov in ako se vpoštevata teror socialne demokracije nad delavstvom, kažejo zgornje številke upoštevanja vreden napredek.

Delavski nemiri na Ogrskem.

LDU Dunaj, 2. marca. (ČTU) Po vesteh iz Budimpešte se razvija stavka stavcev v Budimpešti v veliko politično demonstracijo. Delavski krogi so zelo razburjeni in živahno agitirajo za splošno stavko. Politični krogi z veliko napetostjo zasledujejo to gibanje. Podrobnosti iz Budimpešte ni mogoče dobiti, ker je baje prekinjen brzojavni in telefonski promet med Dunajem in Budimpešto.

ČEHI IN POLJAKI.

LDU Praga, 2. marca. (ČTU) Bivši minister Švehla in dr. Winter sta se včeraj vrnila iz Varšave. Švehla je govoril samo kratek čas s poljskim ministrskim predsednikom Witosem. Poljaki so prepričani, da ne bo prišlo do vojne z Rusijo. Švehla in Winter nista bila v Varšavi v uradni misiji. Pogajala sta se z Daszynskim in drugimi poljskimi socialnimi demokrati. Spo-

razumeli so se glede priprav za enotno postopanje obeh držav v svrhu češko-poljskega sporazuma.

Javna morala.

Vsi se spominjamo, kako je potekla na Slovenskem volivna borba za ustavodajno skupščino. Pisec teh vrst je takrat našel nasledoval vse slovenske liste in lističe brez izjeme in je konstatiral sledeči rezultat: da ni vidnega človeka v Jugoslaviji, kateremu bi kdo ne bil očital kakšno nepoštenost, umazanost in goljufijo. Če vzamemo, da je polovica vsega tega izmišljena, ostane polovica več ali manj istinita. Toda to še ni najbolj značilno; najbolj značilno je to, da komaj kateri smatra ta potrebno, da se na ta ali oni način zagovarja, če mu kdo vrže javno in obraz verizništvo, poverbo in špekulacijo s tujim denarjem. Večina molči, kakor da bi to bila najnavadnejša reč na svetu, in danes se nobeden niti ne zmeni za to, kaj se je kdaj o kom pisalo, pa naj so mu očitali magari krajo desetih milijonov.

Dne 27. februarja so demokrati priredili shod v Mariboru, na katerem so hujskali zoper pristaše ljudske stranke, češ da treba proti njim kot protidržavnemu elementu organizirati vojsko. Stver je bila čisto v fašistovskem duhu. Toda to nas ne zanima. Zanima nas to, da je na tem shodu imel glavno besedo znani veliki, navdušeni in s svetniškim vencom narodnega idealizma obdani poslanec g. Djuro Džamonja, ki ga ne manjka pri nobeni jugoslovanski prireditvi. In glej — »Straža« od 2. t. m. razkrinkuje tega gospoda, da je kot bivši komisar za prehrano ogoljufal svoje rojake, hercegovske begunce, da ga je zato že preganjal srbski sod, da ga je pa na njegove mile prošnje pred to sramoto rešilo narodno predstavništvo.

K temu pravimo le: brez komentarja. Goljufija, verizništvo oduševstvo, prevara, to danes niso zločini, to človeka nič več ne omadežuje, za politika pa je menda še čast in zasluga. To je moralni nivo, na katerem se nahajamo danes v Evropi, prav posebno pa še v Jugoslaviji.

Politični dogodki.

+ Bodoči naš parlament. Takoj po včerajšnji seji ustav. odeska se je sestel posebni odsek, ki je razpravljal o številu poslancev v bodočem parlamentu. Predlog, naj bi tvorilo skuščino 300 poslancev, je bil odklonjen. Sprejet pa je bil predlog, naj dobi vsakih 50.000 prebivalcev po enega poslanca. Vprašanje o volivnem proporcju in o pasivni volivni pravici uradnikov je ostalo še nerešeno.

Dnevni dogodki.

— Sokolizacija šol. Iz Guštanja: Že dva tedna nimajo naši šolski otroci rednega celodnevnega pouka. Vprašam svojega poba: »Fant, ali je spet ljudsko štetje, da ni šole?« »Ne, ata, g. učitelj so šli na sokolski tečaj v Maribor, potem bomo pa vsi šolarji sokoli«, se odreže moj poba, ki hodi že peto leto v guštanjsko šolo, pa niti enega stavka ne zna brez pogreška prebrati! Veste kaj, gospodje: mi delavci smo bili in smo še tega mnenja, da je šola za uk, za branje, pisanje, računanje, zemljepisje itd., ne pa za sokolstvo, pa tudi ne za orlovstvo. Politike ne v šolo! Najmanj pa sokolske politike, ki vzgojuje »talente« kot je bil »prvi« guštanjski sokolski voditelj, kateri je zapeljal pošteno dekle, potem pobral nekaj društvenega »drobiža« in šel širit »sokolski duh« v druge kraje. Strankarstva mi delavci ne trpimo v šoli in gotovo so vsi razsodni tržani, katerim velja ljudski blagor več kot stranka, istega mnenja! Mi stariši bomo odločevali, kakšna naj bo šola, ker mi plačujemo za šolo in — za učitelje!

— Invalidno zdravilišče na Golniku se bo popolnoma modernim zahtevam preuredilo, med tem se postavi tudi nova stavba, katera bo okrog 60 m dolga in 11 m široka; istotako lopa za solčne kopelji. Vsa restavracijska dela in zidavo ceste je prevzela tvrdka Matko Curk (in ne Zurg) v Ljubljani. Delo stoji pod neposrednim vodstvom g. arhitekta Vurnika iz Ljubljane.

Širite „NOVI ČAS“

kateri je zasnoval vse načrte. Delavstvo, katerega je zaposleno pri vseh delih okoli 100, pa nadzira g. France Gorenc, delovodja tvrdke Curk.

K osvobojenim bratom poleti v nedeljo, dne 6. t. m. vrhniško okrožje Orlov v Logatec. Vsi prijatelji kat. organizacij se vlnudno vabijo, da se nam pridružijo. Odhod z Vrhnike ob 12. uri.

Za zgradbo begunskih barak na Goriškem. Ekonomsko-financijski komite ministrov je z rešitvijo z dne 10. decembra l. 1920, C. br. 72453 dovolil deželni vladi za Slovenijo izvažati brez plačanja carine in brez osiguranja valute star gradbeni les na Goriško za zgradbo stanovanjskih barak 300 begunskim družinam, katerih hiše so pogorele, in ki se sedaj vračajo na svoje domove.

Prepovedani listi. Minister za notranje stvari je zabranil listoma »Kärntner Landsmannschaft« in »Koroška domovina«, ki izhajata v Avstriji, razpečevanje in razširjanje v naši državi, ker pišeta neprijateljsko o naših odnošajih in s tem slabita ugled države. Isti minister je zabranil listu »Kärntner Tagespost«, ki izhaja v Beljaku, prihajanje in razširjanje v naši državi.

Velika zapuščina v dobrodelne namene. V Subotici je zapustila Marija Vojnić nad 400 oral obsegajoče posestvo državi, da iz dohodkov zgradi in vzdržuje dom za osirotele in zapuščene deklice.

Zanimiva ovadba. Gregor Lesjak iz Rožeka je zamenjal v Kranju večjo vsoto denarja in popaval na to po Kranju, ker je bil pri Jeleni že preglašen, ga je mestni redar vtaknil v mestni zapor, iz katerega ga je drugo jutro izpustil. Lesjak je pa prišel kmalu nato k orožnikom v Kranju in jim povedal, da so ga neki ljudje v zaporu topli, da mu je bilo ukradeh 1200 kron in da mu je bila ura stolčena, vredna 100 kron. Vso zadevo bo pojasnila sodna preiskava.

Veliki otroški dom v Čacku, ki ga je ustanovila in uredila ameriška misija, je prešel v državno upravo. V domu je okoli 300 otrok, ki se izobrazujejo za razne poklice v

lastnih vzorno urejenih delavnicah. Američani bodo tudi v bodoče podpirali zavod z visokimi denarnimi prispevki.

Velika poneverba v Zagrebu. Ruski begunec Nikola Krauzov je ukradel v Zagrebu 2.400 kron denarja, dragocen kolije z briljanti in zlato uro z zapetnico v skupni vrednosti 400.000 kron.

Velike lesne tatvine. Kamniški orožniki so prijeli Ivana Grabnarja iz Nevelj, ker so ugotovili, da je ukradel Francu Trobevsku v Vrhpolju večjo množino lesenih drog.

Tihotapei in navijaleci. Ker je tihotapil živino je bil obsojen mešetar Josip Bohinc iz Pluja na 1000 kron globe in zaplembo 11.000 kron. — Ker je navijal cene, je bil obsojen trgovec Josip Jurak v Zrečah na 1000 K globe.

Radi navijanja cen je bil obsojen trgovec Anton Maver v Spodnji Šiški na 500 K globe, 2 dni zapora in zapad 25 ovojev čistila za čevlje.

Rop v Sv. Ilju pri Velenju. Albin Vegl je oropal v Sv. Ilju pri Velenju kočarico Jero Zeleznik in ji odnesel blaga v vrednosti 7430 kron.

Ljubljanski dogodki.

Ij Nočnim častilcem presv. Rešnjega Telesa! Molitvena ura je danes ponoči.

Ij Zdravstveni izkaz mestne občine Ljubljanske za teden od 20. do 26. februarja: Rodilo se je 32 otrok (20 moških in 12 ženskih), med temi 2 mrtvorojena. Umrlo pa je 10 moških in 10 ženskih oseb, med temi 6 tujecev. Od nalezljivih bolezni so bili prijavljeni: 3 slučaji davice in po 1 slučaj škriatlnike, trebušnega legarja in koz.

Naša društva.

Na splošno želje se ponovi telovadna akademija šentpeterskih Orlic v nedeljo 6. marca popoldne ob 3. uri. Bogat in lep spored se pomnoži še z dvema novima točkama. Predprodaja vstopnic v trgovini Ničman. Med odmor koncert vojaške godbe. Več na lepakih. k

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

IZ ORGANIZACIJ JUGOSLOVANSKE STROKOVNE ZVEZE.

Za koroške delavce v Nemški Avstriji, bivše člane »Jugoslovanske Strokovne Zveze«, ki so jih nemčursko misleči socialdemokrati s pomočjo ravnateljstva vrgli iz tovarne v Borovljah, je posredoval na Dunaju tovariš Sušnik.

Iz Zagreba je prispelo na centralo poročilo o delavskem gibanju za minulo leto.

Ljubljansko okrožje JSZ ima sejo v ponedeljek, dne 7. marca ob pol 8. uri zvečer v spodnjih prostorih I. ljubljanskega konsumnega društva, Kongresni trg (Zvezda). Vabljeni vsi odborniki in zastopniki skupin. — Predsednik.

Celje. Dne 27. p. m. se je vrnil pri »Belem volu« občni zbor krajevne organizacije J. S. Z. — Navzoče je pozdravil tov. Koren, ki je razložil vse križje in težave, s katerimi se je imela boriti naša organizacija. Pozval je navzoče k novemu delu ter poudarjal potrebo delavskega tiska. — Po končnih poročilih se je izvolil sledeči odbor: Predsednik Koren Blaž, podpredsednik Kos Florijan, zapisnikar Kobola Ivan, glavni tajnik Prelok Franc. — Vsa poročila o dosedanjem delovanju so bila z odobrenjem sprejeta. Tudi pri nas se delavstvo zaveda in vstaja ter zapušča kapitalistične hlapce lažisocializma.

Delavska zveza.

Preska. V nedeljo, dne 6. marca priredi naša »Delavska zveza« politični shod. Delavci udeležite se shoda vsi do zadnjega, istotako vse delavke! Ob enem pa se vrši tudi redni občni zbor naše delavske skupine JSZ. Dolžnost vseh članov je, da se tudi obnega zbora udeležijo in da čujejo letno poročilo o delovanju naše organizacije. — Zelo važno za vsakega delavca in delavko bo tudi poročilo o novih določbah bolniške blagajne, ker so ta pravila spremenjena in so gotovo še mnogim nepoznana. Torej naj se vsak shoda udeleži, da bo čul in se vedel v potrebi prav ravnati. Prideljo naj tudi žene od delavcev, zlasti ako je morda mož zadržan, ker se vsi interesi moža-delavca tičejo tudi njegove žene, zato naj bo tudi žena natančno poučena o vsem, osobito o določbah bolniške blagajne.

Ženski protestni shod v Trzinu. V »Domu« bo v nedeljo, dne 6. t. m. ob 3. uri popoldne ženski protestni shod proti ukipnjenju volivne pravice. Na shodu govori g. Smoder iz Ljubljane.

Rudar.

Mirna. Redni občni zbor tukajšnje skupine »Rudarske zveze« se vrši v nedeljo, dne 13. marca po 10. maši v prostorih g. Škarjeta. Pride zastopnik »Rudarske zveze« in ako bo mogoče, tudi »Jugoslovanske Strokovne zveze«. Tem potom se vabijo vsi člani k zanesljivi udeležbi. — Odbor.

tovarišev v teh organizacijah, da prisilijo njih vodilne funkcionarje, da preneha dosedanj pogubonosni boj med sotovariši, in da se v vseh naših stanovsko-gospodarskih vprašanjih nastopa sporazumno in enotno. Tovariši, kdor je nasproten našemu klicu po stanovski solidarnosti, je nasprotnik naših skupnih interesov. In dokler stoji Zveza Jug. železničarjev na stališču, da je edina ona zastopnica železničarjev in ne priznava nobene druge organizacije, je tudiona nasprotnica stanovske solidarnosti in je ne moremo in ne bomo priznavali za strokovno organizacijo; smatramo jo moremo le za politično organizacijo »Nar. Soc. St.« Isto velja v polnem obsegu o Spl. žel. org. (soc. dem.) Tovariši, zavedajte se, da take boje, ki so se odigrali do zdaj med temi organizacijami, lahko bojujejo politične stranke, ker je to njih korist, nikdar pa ne stanovske organizacije. Blazna in demagoška je misel, da bi spravila ZJŽ ali kaka druga org. vse pod lastni klobuk in da bo edina ona rešila vsa pereča vprašanja. Prijatelji, to je tekma za cirkus, to je igranje na naš račun. Tu je le dvoje mogoče: ali na pot polne stanovske solidarnosti ali pa likvidacija omenjenih organizacij v naš tabor! — Tovariši v nasprotnih organizacijah, razmišljajte in tudi delajte, ker le stanovska solidarnost nas bo rešila. — k.

Preska. Naša mlada organizacija Prometne zveze je sicer tiha in skromna, toda ne mislite, da se ne čutimo in ne zavedamo svojega položaja. Nasprotno: Ravno zato, ker se zavedamo svojega položaja in čutimo svoje težnje, smo se pričeli organizirati tudi mi na krščanskosocialni podlagi, dobro vedoč, da le na podlagi krščanskosocialnih načel je mogoča prava rešitev našeg delavskega vprašanja. O nas železničarjih si mnogo mislijo, kako sijajno smo preskrbljeni vsi vkup, toda temu ni tako. Za danes navedemo le eno dejstvo v dokaz, kako se tudi pri nas meri z dvojno mero, in to od strani naih gospodov pri reguliranju draginjskih doklad. Prožni delavec na primer prejema za svoje, ženo in otroke do starosti 14. leta, po 5 K dnevno draginjske doklade, med tem ko prejema nastavljenec za ženo in otroke do starosti 18. leta dnevno po 12 K. Mi pa smo vendar mnenja, da če je že temeljna plača oziroma zaslužek med nami in nastavljenci različen, naj bo vsaj draginjska doklada za vse enaka, tako kot je tudi draginja za vse enaka.

Čipkarica.

Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani vabi na izredni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 17. marca t. l. ob 10. uri popoldne v prostorih I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani, Koangresni trg 2. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Dopolnilna volitev. 3. Slučajnosti. — Poslovalnice, ki imajo pod 75 članic, pošljejo po eno zastopnico, nad 100 članic po dve zastopnici.

Čipkarska zveza — skupinam! Imejte v nedeljo, dne 6. in 13. marca svoje skupščine ter pooblastite svoje zastopnice po občni zbor zadruge v Ljubljani. Poročajte o svojih sklepih zvezi v Ljubljano.

Viničar.

Halozce. Izmed vsega delavstva je najbolj izpostavljen bedi in pomanjkanju viničar, ki ne zasluži od dela svojih rok toliko, da bi preživljal sebe in svojo družino. Vlada zadržuje naše zahteve in se ne ozira na beden položaj bednih viničarjev. Dolžnost in skrajni čas je že, da se gospodje zganejo in že skeraj rešijo naše vprašanje — da rešijo viničarje iz njih bednega stanja. JSZ se zavzema za viničarje — »Ljudski glas« pa krade članke iz »Novega Časa«. Saj se poznamo! Viničarji strnite svoje vrste.

Sv. Trojica v Halozah. Pretečeno nedeljo 20. 2. je bil tukaj lep shod viničarske skupine Sv. Trojica v Halozah, katerega so se vdeležili tudi viničarji iz župnije Sv. Vid in Sv. Andraž v Leskovcu. Glavni govornik je bil okrožni strokovni tajnik Stabej iz Maribora. Ob enem je imela Vinič. skupina I. redni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen Štefan Perger, vinič. v Majskem vrhu, za tajnika pa Ant. Tement, viničar v Gorci. Delavnost teh dveh in zanimanje za organizacijo nam daje upanje, da bode naša vin. skupina dobro delovala.

Tobačni delavec.

Ljubljana. Iz tobačne tovarne nam poročajo, da so tudi vizitatorke vložile pri upravi monopola v Belgradu spomenico, ki slove: Podpisane vizitatorke tob. tovarne v Ljubljani si dovoljujejo predložiti p. n. upravi monopola sledečo prošnjo: Delavstvo tobačne tovarne, organizirano v Jugoslov. strokovni zvezi je po svojem odboru odposlalo svojo spomenico p. n. upravi monopola sledečo vsebino: 1. Da se delavstvo uvrsti v B razpredelnico, da postanejo tako državni uslužbenci, kot so vsi drugi državni delavci. 2. Da se izplača delavstvu 43% draginjske doklade, katere so dobili vsi drugi državni uslužbenci izplačane že meseca decembra 1919. 3. Da dobi delavstvo povišan dopust po 5 let službe 1 teden in od 10 let naprej dva tedna vsako leto.

4. Da se dovoli tudi delavkam »gratis« tobak kot moskim.

Tej spomenici se pridružujemo tudi vse vizitatorke, ki opravljamo res težko službo, ki pa je samo v prid državi.

Saj je p. n. upravi monopola znano, da so ravno vizitatorke oni merodajni faktor v ljubljanski tobačni tovarni, ki so in še sedaj ščitijo državni interes. Res, težka je služba in neprestano slišimo od delavstva, ki je v teh slabih časih do skrajnosti nezadovoljno: »Tako se žrtvujete za državo, uprava pa ne vidi, da bi nam vsaj potom vas pomagala in dala delavstvu njegove pravice.« Slavni upravi je znano, da so pa vizitatorke odklonile vsako tudi najmanjšo nagrado za to težavno delo, kato pa stopimo pred upravo in prosimo, da vsemu delavstvu ugodni in potrdi zgoraj imenovane točke.

Upamo, da bo uprava monopola to našo prošnjo in predlog udeležila in nagrado, ki jo je že večkrat hotela podeliti vizitatorkam, podeli celokupnemu delavstvu tobačne tovarne v Ljubljani.

Kovinar.

Guštanj. (Občni zbor.) Skupina J. S. Z. za Guštanj je 13. febr. imela po preteku svojega prvega poslovnega leta lepo uspehi občni zbor. Udeležba od strani delavstva je bila prav dobra. Posebno zanimivo je bilo poročilo tajnikovo, ko je našteval borbe »mlade« skupine proti terorju združenih socialistov in komunistov ter uspehe, katere so dosegla posredovanja JSZ svojim članom, pa tudi celokupnemu delavstvu. Sedaj je skupina upoštevana od načelstva jeklarne, pa tudi od nasprotnih organizacij. Nadvse vzpodbuden in poudarjen je pa bil govor tajnika JSZ, okrožja Maribor, Jožeta Stabeja. Med glasnim odobravanjem je izvajal tajnik Stabej, da ima JSZ v svojem programu vse to, kar nudijo dobrega nasprotne organizacije delavcu. Kar pa imajo nasprotne organizacije posebnega, to je pa ali utopija (neizvedljive obljube) ali pa naravnost škodljivo delavstvu! Zato se je ta organizacija tako hitro širila in se še širi, kot ni nihče pričakoval. Vse, kar od delavstva trezno misli, se oklepa JSZ, ker ta organizacija ne uganja demagoģije, ker ne izkorišča delavca v strankarske namene, ampak išče in se vojskuje le za pravi blagor delavstva. (Veliko in splošno odobravanje.) V odbor, ki se je teden dni potem konstituiral, so bili izvoljeni: predsednik Anton Gorenšek, namestnik Alojzij Glavar, blagajnik Miloš Ovid, namestnik Fran Rutar, tajnik Jaka Rakitnik, namestnik Ivan Kokal, odbornik Luka Županc. Mi samo kličemo odboru: Trd bodi, neizprosni, moži jeklen, kadar brani delavcu gre čast in blagor!

Trgovski in zasebni nastavljenci.

Redni občni zbor Zveze trgovskih in privatnih nameščencev se vrši dne 30. t. m. Zato prosimo člane in članice, da se zglase vsled pregleda legitimacij v društveni pisarni. Tov. tajnik Lorbek bo na razpolago vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

Maribor. Dne 27. febr. se je vršil v Mariboru sestanek trgovskih in privatnih nastavljencev. Na sestanku sta poročala tov. Stabej in Jeriha iz Ljubljane, kateri je pozdravil navzoče v imenu »Zveze trgovskih in privatnih nastavljencev« in razložil potrebo in razvoj naše stanovske organizacije. Navzoči so izvajanje obeh govornikov z odobravanjem vzeli na znanje, istočasno se je izvolil pripravilni odbor, tov. Stabej je pa zaključil sestanek in pozval navzoče na delo. — Tovariši in tovarišice, strnite svoje vrste, zato vsi v stanovsko organizacijo, ki bo vas ščitila pred izkoriščanjem delodajalcev! Združimo se, ker le v združenju je moč!

Organist.

Tovarišem organistom javljamo, da nam ponujajo občine od časa do časa mesto občinskega tajnika s pripombo, da žele predvsem organista. Tovariši, ki bi reflektirali na tako službo, naj nam javijo imena, da jih imamo v evidenci.

Delavsko združništvo

Gospodarski shod v Trbovljah. V nedeljo, dne 27. februarja so zborovali v Trbovljah v Druvenem domu člani I. delavskega konsumnega društva. Zbralo se je v dvorani 400 članov. Vseh članov ima konsumno društvo 600. Na shodu so bile obravnane prejembe, ki so bile sprejete na zadnjem občnem zboru: Deleži, ki so določeni na 100 K in z jamstvom tudi 100 krcn; deležne rezerve, ki morajo znašati po 500 K in se vsled davka, ki bi ga sicer konsum moral plačati, ne obrestujejo; hranilne vloge, ki jih društvo obrestuje po 4 in pol odstotkov.

Nesreča v kamnolomu. Delavca Ivan Oblak in Jakob Slak sta delala v kamnolomu posestnice Veronike Weinberger. Ker se v navrtani luknji ni vnel smodnik, je Oblak brskal z železnim drogom po luknji, toda smodnik se je zdaj zažgal in Oblak je bil nevarno ranjen.

Odgovorni urednik Anton Marjaček. Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Potrebovali bi odvajajoče, želečode okrepjujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic! 6 škatlic 18 kron. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller. Stubica donja. Elsatrg št. 245, Hrvatska. F.

Tovarna JOS. REICH Barva vsakovrstno blago. Kemično čistilno orodje. Svet oljka ovratnika, za pestnico in srečju. Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Še enburgova ul. 4. Podružnice: Maribor Novo mesto Kečevlje Gosposka ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.